

Sleutels tot succes: Werkzame factoren in hulp en onderwijs aan jeugdigen in complexe opgroeisituaties

Annemiek Harder

13 december 2019

Uithuis- geplaatste jeugdigen

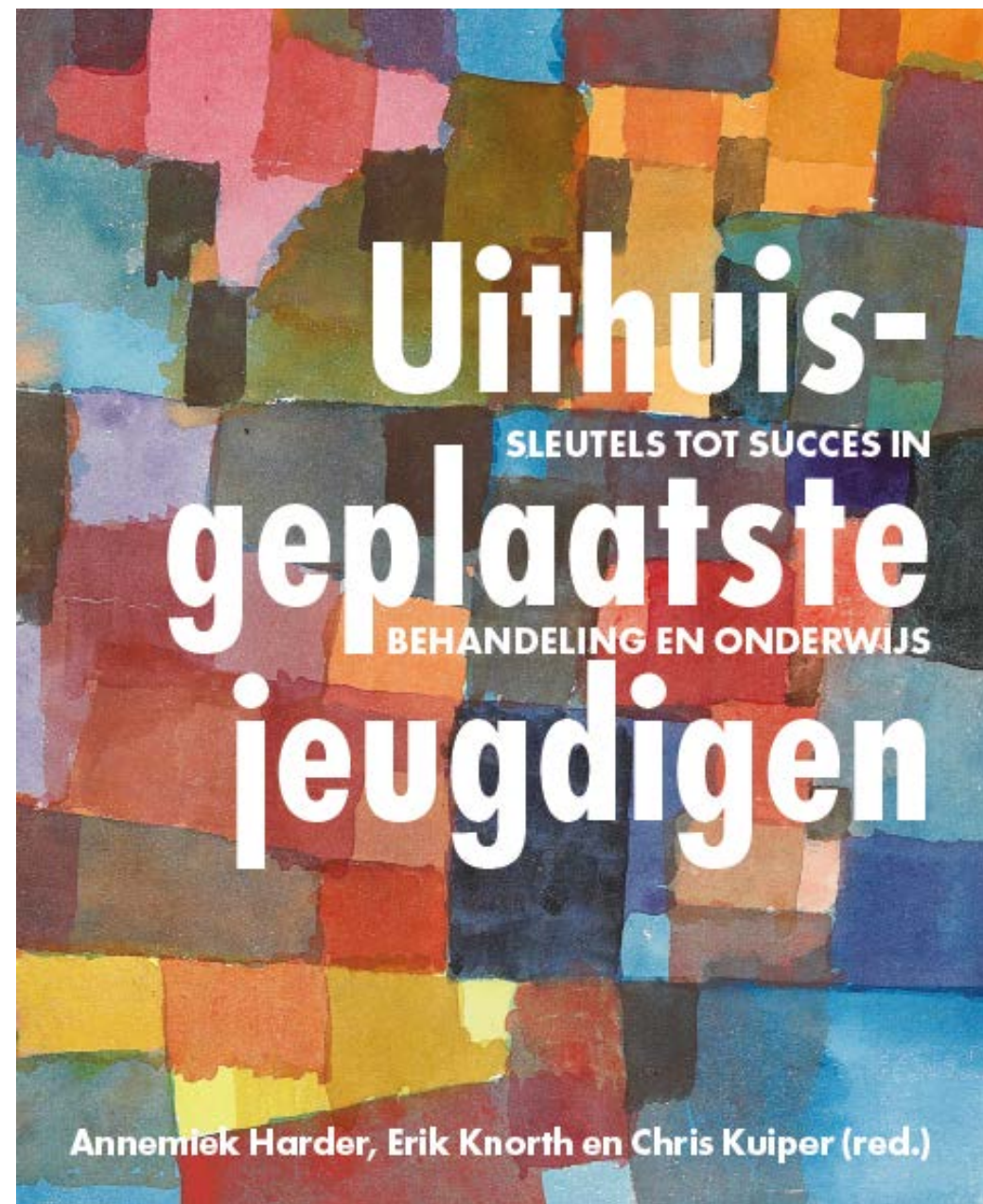
SLEUTELS TOT SUCCES IN
BEHANDELING EN ONDERWIJS

Annemiek Harder, Erik Knorth en Chris Kuiper (red.)

Erasmus

**Carolina (35 jaar),
ervaringsdeskundige ExPex:**

‘Bij mij duurt dan gewoon heel lang hoor, voordat ik een band heb opgebouwd. Dat kan ik echt niet zomaar. In een week of twee weken kan ik mezelf niet laten zien zeg maar. Dat vertrouw ik het ook helemaal niet en hè, [dat] gaan we niet doen. Dus het is fijn als een hulpverlener dat een beetje doorheeft inderdaad, en daar de tijd voor neemt. Of jou de tijd daar eigenlijk voor geeft. Zodat je tot een succes kan komen.’

Erasmus School of
Social and
Behavioural Sciences

Uitnodiging Symposium

**Uithuisgeplaatste jeugdigen écht een
stem geven!**

13 december | 12.00-17.00u
Erasmus Universiteit Rotterdam

‘Behandel me als persoon, niet als dossier’
Uithuisgeplaatste jeugdigen écht een stem geven

Gedrag
Kennis
Vaardigheden

Wat
doe je?

Opvattingen
Overtuigingen
Normen

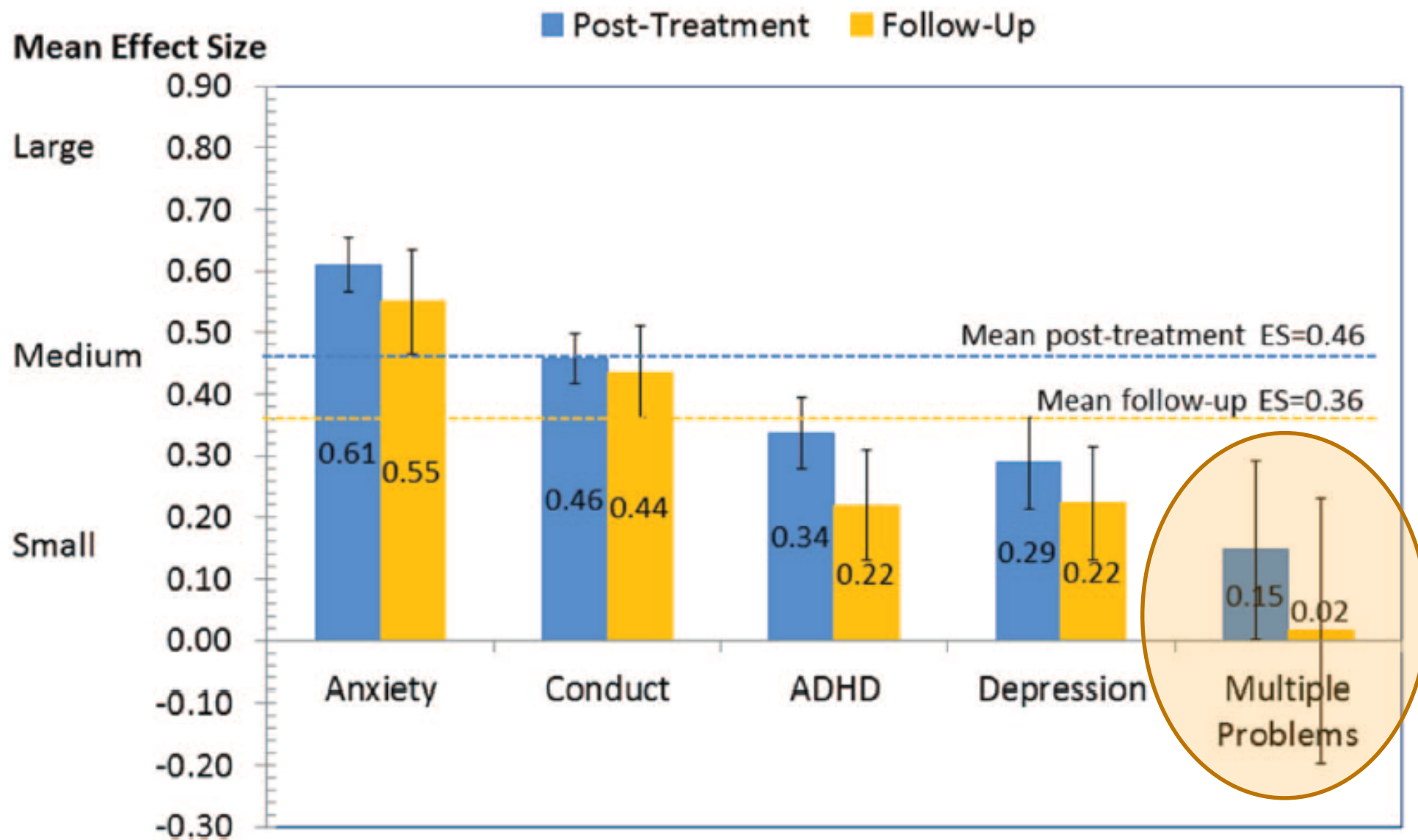
Wat
vind je?

Drijfveren
Waarden
Karakter

Wat
wil je?

Ijsberg van McClelland

Erasmus

(Weisz et al.,
2017, p. 88)

OPINIE KWETSBARE JONGEREN

Sluit depressieve kinderen niet op, maar geef ze liefde

We moeten af van de gesloten jeugdzorg, vindt ervaringsdeskundige Jason Bhugwandass (21). Alle regels en tucht doen kwetsbare jongeren meer kwaad dan goed.

Jason Bhugwandass 8 februari 2019, 19:03

(Zie ook: Berger, De Groot van Embden, & Huls, 2019; De Jong-De Kruijff, 2019; De Valk, 2019; Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, 2018; Van Uffelen & Dijkshoorn, 2019)

SYSTEMATIC REVIEW

Repression in Residential Youth Care: A Scoping Review

S. de Valk¹ · C. Kuiper^{1,2} · G. H. P. van der Helm¹ · A. J. J. A. Maas³ ·
G. J. J. M. Stams⁴

Received: 10 March 2016 / Accepted: 14 April 2016 / Published online: 28 April 2016
© Springer International Publishing 2016

Abstract Residential youth care settings should provide youth with safe environments where they are supported and treated. However, there are aspects of residential youth care that threaten its effectiveness, and which may also violate children's rights. Staff members exercise power over the youth, which can be abused to coerce, punish, or limit the autonomy of youth. Currently, the harmful

Keywords Repression · Residential youth care · Staff · Power · Autonomy · Coercion

Introduction

Residential youth care institutions offer a treatment envi-

afun

Confronteren

Erasmus

Reparatiereflex werkt averechts in bereiken verandering

- Confronteren van de jongere (of ouder) met wat hij/zij doet:
“Nee ik ga daar absoluut niet in mee. Ik geloof daar ook niet in. Je gaat mij niet wijsmaken dat je alleen in het weekend kunt blowen en door de week niet.”
- Overtuigen van de jongere (of ouders) om iets (anders) te doen:
‘Ik snap dat je er agressief van wordt. Alleen het is niet handig dat dat je zelf dan ook meegaat in dat gedrag he, eigenlijk.. Misschien wel heel ingewikkeld, wat ik zeg, maar het is beter dat je d'r boven gaat staan en het gewoon meldt als het echt vervelend wordt.’
- Wordt regelmatig (vanuit intuïtie) toegepast (Eenshuistra et al., 2016)
- Werkt averechts: leidt tot meer ‘weerstand’ bij de jongere/ouders (Moyers & Miller, 2013; White & Miller, 2007)

1) Volgen:
luisteren,
begrijpen,
interesse tonen

2) Gidsen:
samenwerken,
begeleiden en
steunen

Confronteren/overtuigen

3) Sturen:
Vertellen,
beslissen,
leiden

(Miller &
Rollnick, 2014,
p. 20-21)

Nino (26 jaar), ex-veelpleger:

‘Confrontatie leidt altijd tot problemen. Op het moment dat je één-op-één met een volwassene te maken hebt, weet je niet wat er gaat gebeuren. Dus het hele gesprek zit je eigenlijk te wachten op die laatste twee zinnen: dus je krijgt geen straf (opluchting) of: dus je krijgt straf (shit). Je denkt alleen maar: maak het kort. Dus het wordt heel moeilijk om te luisteren.

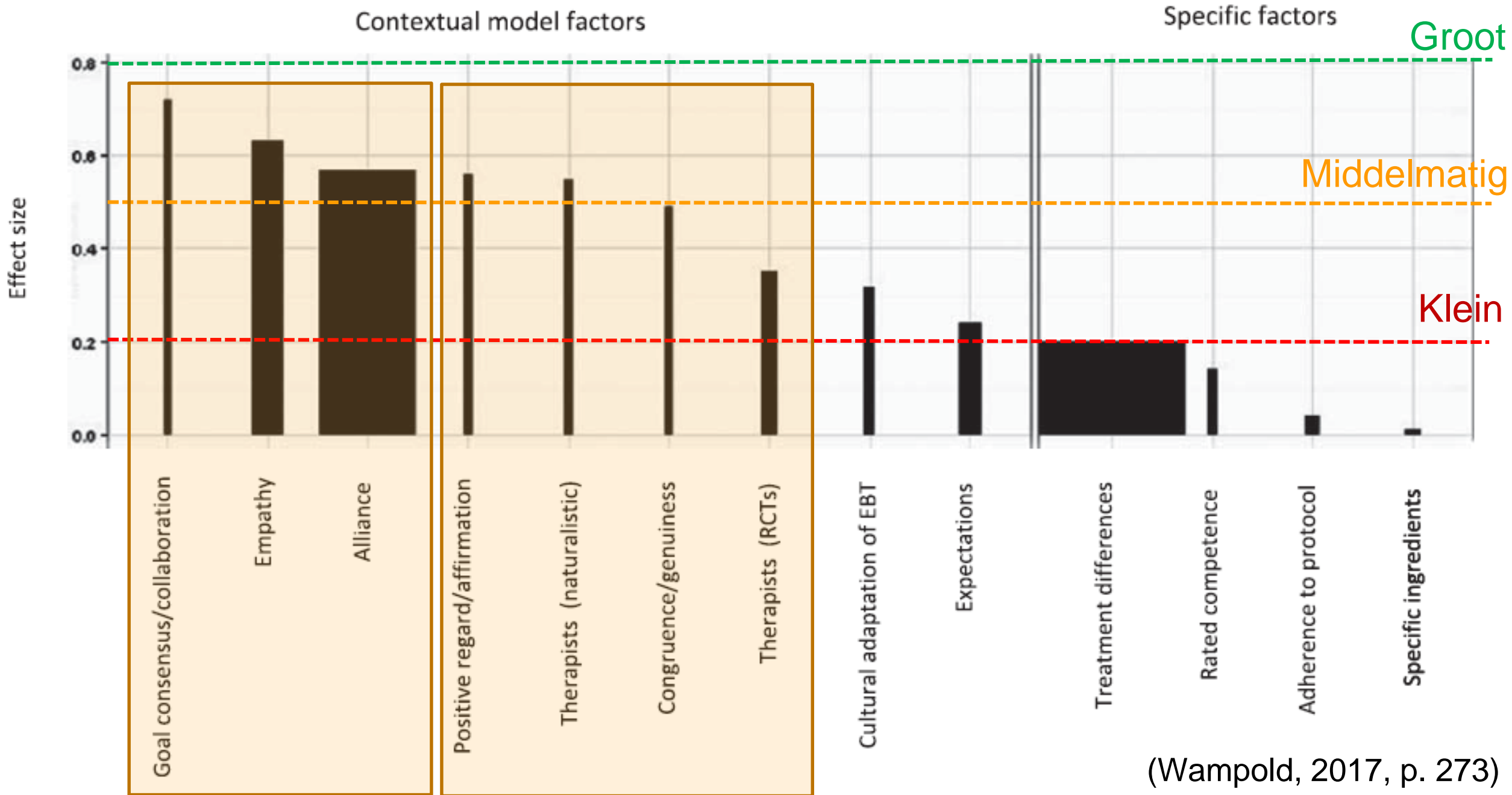
Op de lange termijn werkt hard zijn niet. (...) Een mens kan repressie niet verdragen, op een gegeven moment barst de bom. Dat heeft de geschiedenis wel bewezen. Repressie werkt alleen op de korte termijn, nooit op de lange’ (Jongman & Schaafsma, 2017, p. 24)

Gevoel is explosief materiaal

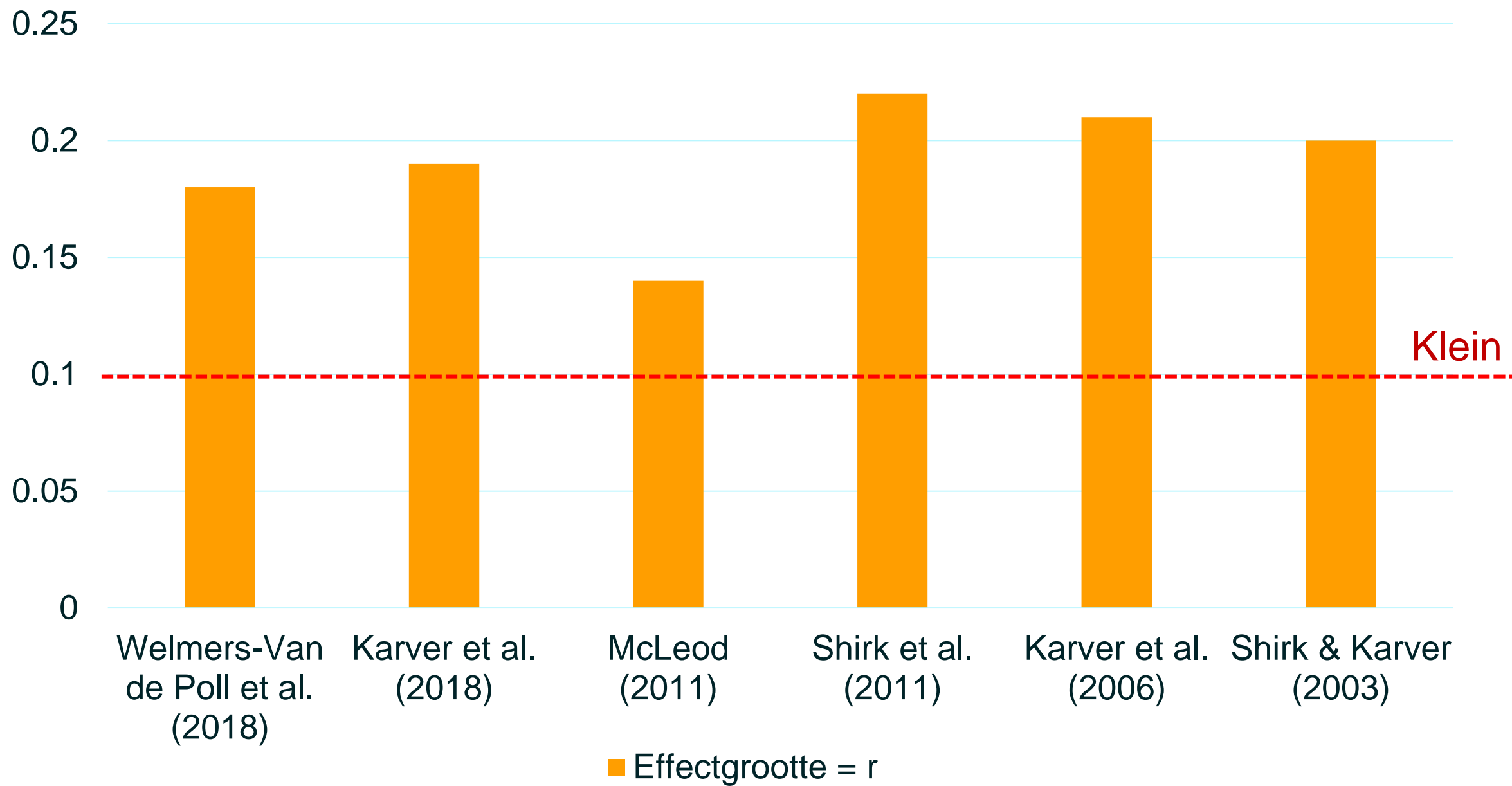
Ambulante behandeling
van jonge veelplegers

Erik Jongman
Karin Schaafsma

Ezafus

Samenwerkingsrelatie en uitkomsten in hulp aan jeugdigen

Belang goede samenwerkingsrelatie

Met name bij jeugdigen:

- met externaliserende gedragsproblemen (bijv. agressie)
- die eerdere hulp hebben gehad
- met negatieve verwachtingen over de hulp

(McLeod et al., 2011; Shirk & Karver, 2003; Karver et al., 2005; 2006; Kazdin, Whitley & Marciano, 2006; Van Hattum, De Greef, Van der Rijken, Golbach, & Scholte, 2019; Van Yperen et al., 2010)

(Daniel & Harder, 2010)

RELATIE ALS DE SLEUTEL?

Ervaringen van jongeren en hulpverleners in de residentiële jeugdzorg

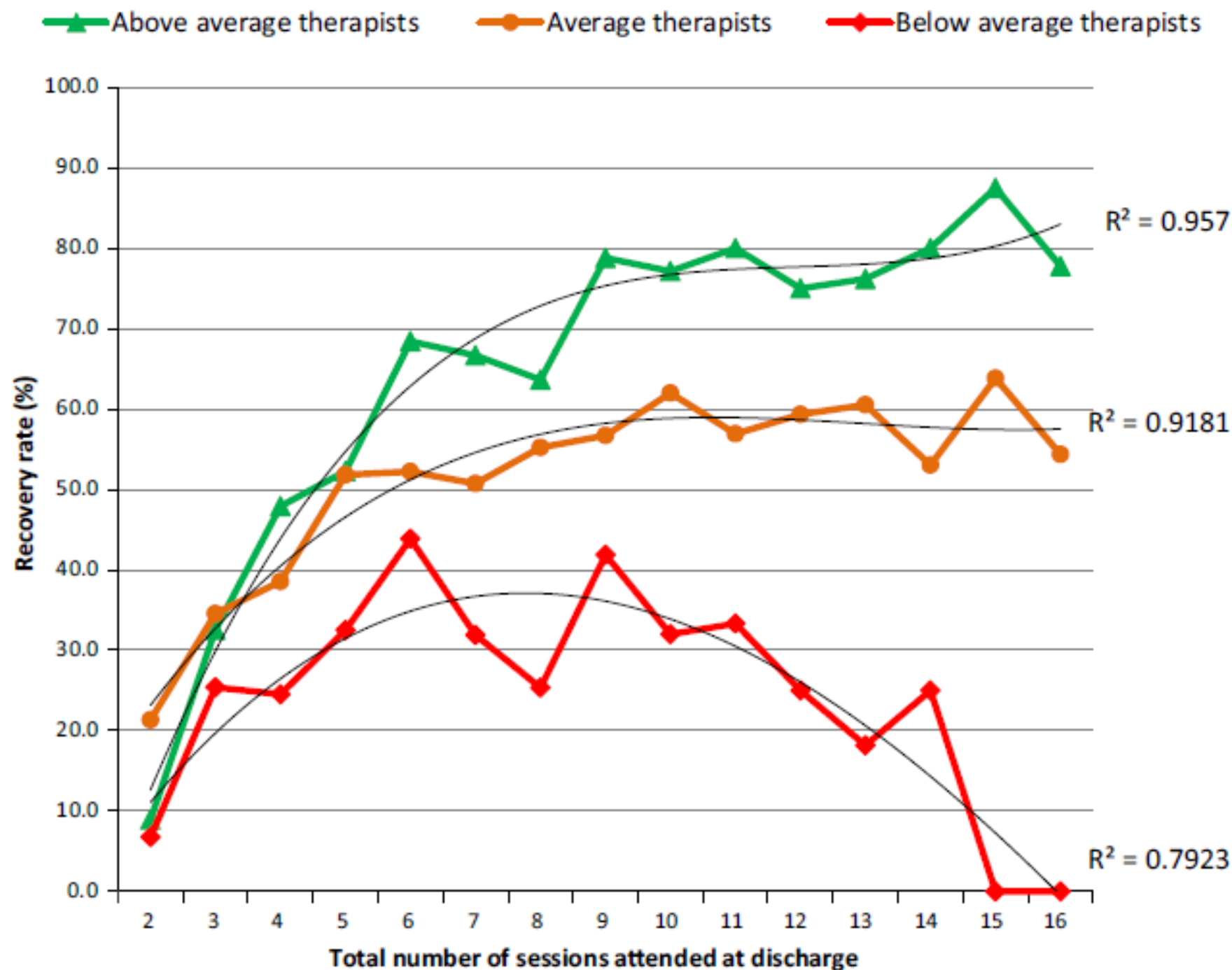
Vanessa Daniël en Annemiek Harder

Goede samenwerkingsrelatie niet vanzelfsprekend

1. 'It is clearly easier for a therapist to be warm and caring toward a motivated, disclosing and cooperative patient than to one who is interpersonally aggressive' (Wampold, 2015, p. 273/274)
2. 'Voor jongeren die van jongs af aan heel veel straf krijgen, pijn ervaren, sancties krijgen, wordt het heel erg moeilijk om te luisteren. Je ziet dat al die jongeren moeite hebben met luisteren...Beeld het je maar in: als je moeder zegt: je komt er niet meer in, als je gekwetst bent en je bent continu aan het vluchten...' (Nino in Jongman & Schaafsma, 2017, p. 22/23)
3. 'Ik zal nooit helemaal veranderen zoals zij dat willen...' (15-jarige Susan in Harder, 2011)

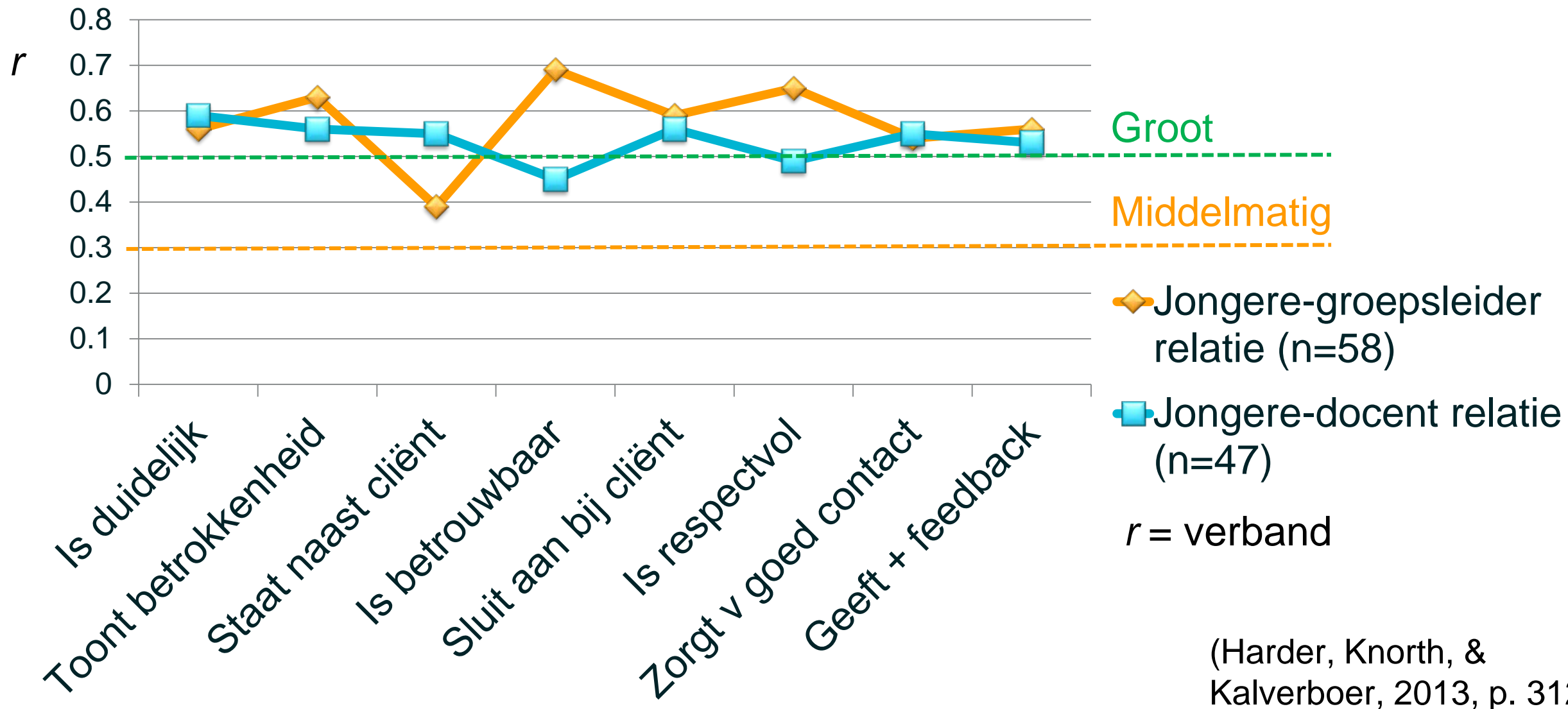

Belang van goede hulpverlener

(Saxon, Firth, & Barkham, 2017, p. 711)

Belang van goede hulpverlener en docent

**Thomas (23 jaar),
ervaringsdeskundige ExPex/JongWijs:**

‘Gewoon tijd nemen en kijken: wat moet er als eerste aangepakt worden, wanneer gaan we dat aanpakken. Ja, dat is voor mij heel fijn, want als je meteen begint met: dit zijn jouw problemen, en dit is belangrijk en dat is belangrijk, we moeten overal aan gaan werken. Daar heb ik geen zin in. Want ik wil het zelf doen. En als ik het zelf niet kan doen, dan gaat het niet gebeuren. En ook eerst vertrouwen krijgen, anders kan je me ook niet helpen. Dus het zijn allemaal van die hele kleine dingetjes. Als er maar iets mis in gaat, is het weg.’

